

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1724-19>.

Світлана СКОЧИЛАС

Тернопільський національний економічний університет

ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕФЕКТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

Ефективний розвиток національної економіки вирішальним чином залежить від масштабів впровадження новітньої техніки та технологій. Підвищення активності інноваційної діяльності вітчизняних підприємств є однією з головних передумов стабільності та сталого розвитку економіки. В ринковому середовищі, яке постійно змінюється, інноваційна діяльність підприємства буде здійснюватися успішно лише за умови збільшення обсягів ресурсів та їх ефективного використання.

Сьогодні в Україні рівень інноваційної активності та відтворення ринкового сегмента виробництва інноваційної продукції залишається недостатнім, щоб забезпечити інноваційний прорив національної економіки. За таких умов стрижнем сучасної української моделі конкурентоспроможності економіки має стати реалізація інноваційної моделі структурної перебудови економіки, а в подальшому – реалізація стратегії економіки знань. Інноваційна діяльність є фактором, що забезпечує конкурентоспроможність продукції та ефективність використання виробничих ресурсів, підвищує ступінь адаптивності підприємства до умов навколишнього середовища, розширює можливості підприємства для виходу на зовнішні та внутрішні ринки збуту, створює передумови для стабільної перспективи на майбутнє.

Загострення багатьох соціально-економічних проблем у 2015-2016 роках, дестабілізація політичної та безпекової ситуації, соціальна та психологічна хиткість українського суспільства погіршили й без того складну ситуацію, що склалася в інноваційній сфері України. Наявність ефективних механізмів управління інноваціями дозволить сформувати сприятливе інноваційне середовище для підтримки взаємозв'язків між підсистемами інноваційної системи з метою матеріалізації наукових розробок в економічно ефективні інноваційні рішення.

Ці механізми необхідно розглядати як сукупність взаємопов'язаних між собою компонентів системи управління, що впливають на інноваційні процеси та відображають окремі сторони управління – цілі, принципи,

функції, завдання, органи управління, кадри, методи, ресурси, інструменти. В переліку механізмів, які пропонується використовувати для здійснення управлінського впливу на інноваційні процеси в Україні, виокремлено: планування і прогнозування; координації та контролю інноваційної діяльності; фінансово-економічні механізми управління інноваціями; співробітництва науки і виробництва; правові механізми управління інноваціями; державно-приватного партнерства для реалізації спільних інноваційних проектів. Проте вони є недосконалими, що й зумовлює потребу в їх модифікації.

Всі зазначені механізми управління мають використовуватися комплексно, із застосуванням методів та інструментів державної політики у певній послідовності та взаємозв'язку із залученням у єдину систему управлінських рішень усіх зацікавлених осіб та учасників інноваційних процесів. Для реалізації державних функцій у сфері інноваційного розвитку в Україні, потрібно розробити Національну інноваційну стратегію України як загальний комплексний документ, який би акумулював політичні ініціативи, пропозиції наукової спільноти, бізнесу, освітан і всіх зацікавлених осіб, а також регіональні стратегії у сфері досліджень та інновацій, довгострокові програми їх реалізації з урахуванням цілей і ряду системних реформ, прописаних у «Стратегії 2020» та Угоді про асоціацію між Україною та ЄС. З метою підвищення ефективності інноваційного механізму оновлення національної економіки необхідним є вироблення дієвих важелів державного регулювання інноваційної діяльності і залучення на цій основі інноваційного потенціалу до формування прогресивних характеристик національної економічної системи.

Для прискорення інноваційних процесів є суттєвою реалізація проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 02.07.2015 № 2244а щодо застосування державою фінансово-кредитних та податкових інструментів для створення економічно сприятливих умов для ефективного провадження наукової і науково-технічної діяльності відповідно до законодавства України, забезпечення до 2030 року збільшення обсягу фінансування науки за рахунок усіх джерел до 3 відсотків валового внутрішнього продукту — показника, визначеного Лісабонською стратегією Європейського Союзу.

Визначення пріоритетних завдань у галузі інноваційної діяльності має бути: пов'язано з вирішенням економічних завдань відповідної економічної стратегії розвитку держави (забезпечення енергоефективності, енергозабезпечення, переходу на альтернативні джерела енергії, реструктуризація виробництв з низькою доданою

вартістю, відновлення та посилення експортного спрямування галузей машинобудування, літакобудівної, космічної, суднобудівної, виробництва військової техніки тощо); спрямовано на вирішення нагальних питань щодо створення та розвитку системи фінансування наукової та науково-технічної, інноваційної діяльності та інноваційної інфраструктури; орієнтовано на підтримку науково-технічної та інноваційної діяльності наукових колективів та підприємств, що здійснюють розробки п'ятого та шостого технологічних укладів.[1]

Відсутність в Україні зацікавленості в інноваційному розвитку на політичному рівні, гальмування підтримки інноваційної діяльності, а то і пряма протидія їй основних міністерств вимагає аналізу соціальних та економічних причин такого становища. Основна причина невиконання законодавства у сфері науки та інновацій в Україні, складнощі його розроблення та ухвалення пов'язані з тим, що нормативно-правові акти ухвалюються за відсутності інноваційно-спрямованої економічної стратегії України. Тому, основним завданням є вироблення довгострокової програми економічного розвитку країни, в основі якої – застосування новітніх досягнень науки та техніки.

Інноваційна діяльність вітчизняних промислових підприємств характеризується низькою активністю в порівнянні з розвинутими країнами. Причинами неефективної інноваційної політики підприємств є негативне інвестиційно-інноваційне середовище бізнесу, що зумовлене: обмеженістю джерел фінансування; складністю дозвільних процедур; недостатньою інформованістю про існуючі технології та можливості ринків. Потребує подальших досліджень стимулювання інноваційної діяльності підприємств, сприяння поширенню інновацій та зменшення факторів, що перешкоджають діяльності українських інноваційних підприємств створити належні висхідні передумови зміцнення та розвитку конкурентних переваг суб'єктів господарювання.

Бібліографія

1. Геєць В.М. Інноваційна Україна: національна доповідь / В.М. Геєць, А.І Даниленко, Е.М. Лібанова та ін. НАН України. – К., 2015. – 336с.

2. Захарченко В.І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. [Текст] / В.І. Захарченко, Н.М. Корсікова, М.М. Меркулов. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.

3. Землянкін А.І. Механізми управління інноваціями в Україні: стан і перспективи вдосконалення [Електронний ресурс] / А. І. Землянкін, І. Ю. Підоричева. – Стратегічні пріоритети. – 2014. – № 2. – С. 43-48. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/spa_2014_2_8.